

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2021-768423533
DOS-2017-0008556

Bijlagen
4

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Programma Kennis Zuid-Holland 2021

Geachte Statenleden,

In maart 2020 bent u met een brief op de hoogte gesteld van de oprichting van het Expertisecentrum Kennis. Inmiddels is dit bekend onder de naam Kennis Zuid-Holland. Met deze brief informeren wij u over de ontwikkelingen binnen Kennis Zuid-Holland en het strategische kennisprogramma voor 2021.

1. Voorgeschiedenis – aanleiding voor oprichting en doel van Kennis Zuid-Holland

Voor het ontwikkelen en uitvoeren van beleid is kennis nodig. Om snel en effectief in te kunnen spelen op de opgaven van morgen en overmorgen wil de provincie haar strategische kennisfunctie versterken en verder professionaliseren. Onder strategische kennis verstaan we lange termijn en sectoroverstijgende kennis, die nodig is om complexe maatschappelijke opgaven op te pakken en/of nieuwe thema's te signaleren. De provincie heeft met andere organisaties een gedeelde rol om dergelijke opgaven voor Zuid-Holland in beeld te brengen op te pakken. Denk hierbij aan thema's als de maatschappelijke impact van nieuwe technologieën of de toekomst van werk.

Al enkele jaren houden verschillende teams en programma's zich bezig met het produceren, delen en duiden van strategische kennis. Voorbeelden zijn Werken met Trends, de onderzoeksprogramma's Beleidsinformatie Maatschappelijke Ontwikkeling en de ToekomstAgenda, en de debatreeksen Plein1 en Denkers van Waarde. Het platform Kennis Zuid-Holland vormt sinds 2020 een gezamenlijk netwerk waarin deze teams samenwerken. Kennis Zuid-Holland zorgt dat deze functies efficiënter en effectiever worden gemaakt door het ondersteunen, verbinden en organiseren van toegang tot strategische kennis. Deze doorontwikkeling vindt plaats langs vier lijnen: werkwijze, vindplaats, podium en vakontwikkeling. De kern van het platform bestaat uit de genoemde teams die naast de uitvoering van hun kennisprogramma gezamenlijk zorg dragen voor de organisatie van deze vier lijnen.

Hierna wordt kort beschreven wat de vier lijnen van doorontwikkeling inhouden en wat hier afgelopen jaar aan gebeurd is en komend jaar staat te gebeuren.

2. Doorontwikkeling strategische kennisfunctie

De rode draad bij de doorontwikkeling was het afgelopen jaar en is ook komend jaar: hoe kan strategische kennis beter doorwerken in beleid. Bij strategische kennis vraagt dat extra aandacht: de toepasbaarheid en verantwoordelijkheid voor de doorwerking is minder duidelijk dan bijvoorbeeld bij een woningbehoefteonderzoek of een wegtracéverkenning. Verder is doorwerking niet iets wat start na afronding van een onderzoek. Het vraagt het een continu proces van netwerkvorming, van vraagarticulatie, opsporen, duiden, makelen, vastleggen, verspreiden en (her)gebruiken van kennis en van evalueren en leren van dat proces.

Werkwijze

Binnen de lijn “werkwijze” wordt gewerkt aan de organisatie van een continu proces rondom gezamenlijke programmering en afstemming van strategische kennisactiviteiten. De doorwerking van strategische kennisactiviteiten naar de provinciale opgaven is hier een belangrijk onderdeel van. Voor het eerst is een aanzet voor een gezamenlijke programmering van strategische kennisontwikkeling en -verspreiding gemaakt (zie paragraaf 3). Naast de eigen programmering zoekt Kennis Zuid-Holland ook verbinding met andere kennisprojecten en -initiatieven, zowel inhoudelijke als generieke. Een voorbeeld van het eerste is de aansluiting met de Omgevingsvisie en een voorbeeld van het laatste is de opgave Waardevol Digitaliseren. Extern wordt de verbinding nadrukkelijk gezocht met planbureaus en kennisinstellingen voor samenwerking op regionaal niveau.

Verder is gestart met het faciliteren van het opzetten van kennisnetwerken. Een kennisnetwerk is een georganiseerd platform voor informatie-uitwisseling met belanghebbende partijen rondom een maatschappelijke opgave. Door rond concrete thema's kwesties te identificeren, te adresseren en besluitvorming te agenderen, ontstaat een niet-vrijblijvende cyclus van werken. Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden van bestaande door de provincie georganiseerde kennisnetwerken, zoals de Voedselnetwerken. Voor de opgave circulair Zuid-Holland is afgelopen jaar de opzet van kennisnetwerk gefaciliteerd. In 2021 gaan we verder met het faciliteren van het opzetten en uitbouwen van kennisnetwerken waar daar aanleiding voor is. Dit betreft om te beginnen het opzetten van werkplaatsen voor de Voedselnetwerken. Dit zijn series bijeenkomsten van kennisnetwerken waarin systeemproblemen, waar bijv. het bedrijfsleven tegenaan loopt bij transities, worden doorgrond en ontbrekende kennis voor het oplossen daarvan wordt geïdentificeerd.

Vindplaats

Binnen de lijn “vindplaats” wordt gewerkt aan het bij elkaar brengen en vindbaar maken van strategische kennisproducten voor de interne organisatie en externe partners. Dit heeft geresulteerd in een verbeterde interne vindplaats op Binnenplein alsook in een verbeterde externe vindplaats op de externe provinciale website. Het overzicht van recente, lopende en komende strategische onderzoeken is gecompleteerd (zie bijlage 4). In 2021 zal deze vindplaats nog toegankelijker worden gemaakt als onderdeel van de re-styling van de provinciale website.

Daarnaast heeft Kennis Zuid-Holland een gezamenlijke communicatiestrategie ontwikkeld voor de programmering (zie paragraaf 3).

Podium

Binnen de lijn “podium” wordt gewerkt aan het toekomstbestendig maken van de podiumfunctie, passend bij de ontwikkelingen op het gebied van digitaal werken naar aanleiding van de coronamaatregelen. Tegelijk moet worden opgemerkt dat ook de grenzen daarvan duidelijk zijn geworden. Ontwikkeling en doorwerking van strategische kennis vraagt om netwerkvorming en interactie dwars door beleidsvelden en organisaties heen. Die zijn gebaat bij ontmoetingen en confrontaties tijdens debatten en congressen. De debatreeks Plein1 is beperkt uitgevoerd in 2020, mede doordat die in digitale vorm juist dat aspect blijkt te missen. Het Festival van de Toekomst is lang in hybride vorm voorbereid, maar uiteindelijk door de verzwaarde lockdown uitgesteld. Plan is om dit alsnog in 2021 plaats te laten vinden en de organisatie van debatreksen weer op te pakken.

Vakontwikkeling

Binnen de lijn “vakontwikkeling” wordt gewerkt aan de vakontwikkeling van provinciale medewerkers als “kennisexpert”. Daarbij gaat het met name om het beschikken over basiskennis en- vaardigheden over ontwikkeling en doorwerking van kennis voor beleid. Het blijkt het beste te werken als deze vakontwikkeling wordt verbonden aan lopende kennisprojecten en casussen. Zo zijn voor de projectleiders van de onderzoeken van de ToekomstAgenda webinars georganiseerd over onderzoeksmethoden en doorwerking. Verkend wordt of deze faciliteiten in 2021 breder in de organisatie uitgerold kunnen worden.

3. Programmering Kennis Zuid-Holland 2021

Programmering 2021

Bijlage 1 bevat een aanzet voor het programma van Kennis Zuid-Holland voor 2021. Hierin staat een beschrijving van de lopende en voorgenomen programmering van strategische kennisontwikkeling en -doorwerking door de organisatie Provincie Zuid-Holland. Onder programmering wordt hier verstaan een in thematiek en tijd samenhangende:

- Signalering van mogelijke issues voor kennisontwikkeling (trendanalyses),
- Oplevering van nieuwe kennis (beleidsinformatie, onderzoeken, verkenningen)
- Organisatie van events en netwerken voor de signalering en doorwerking van die kennis (ontmoeting en debat)

Verder geeft bijlage 1 een overzicht van de afgeronde activiteiten van Kennis Zuid-Holland. Deze activiteiten hebben voor een groot deel plaatsgevonden voor de start en ontwikkeling van het programma Kennis Zuid-Holland.

Rollende agenda

We spreken hier over een aanzet: het programma is een rollende agenda, die zich in de loop van het jaar verder ontwikkelt. Opkomende thema's kunnen onder Trends worden toegevoegd. Al opgenomen of nieuwe thema's onder Trends kunnen leiden tot debatten of onderzoeken, als het nodig blijkt om provinciale kennis hierop te ontwikkelen aanvullend op bestaande kennis van

bijvoorbeeld nationale kennisinstellingen. Omgekeerd kan het ook voorkomen dat een onderzoek niet doorgaat, omdat tijdens de voorbereiding alsnog blijkt dat de gevraagde kennis al op een andere manier verworven kan worden, bijvoorbeeld als onderdeel van een landelijk onderzoek.

4. Strategische onderzoeksagenda

Kennis Zuid-Holland bundelt strategische onderzoeksthema's op de strategische onderzoeksagenda. De onderzoeken die een plek op de agenda krijgen richten zich op sectordoorsnijdende lange termijn thema's. De strategische onderzoeksagenda bestaat uit drie onderdelen, namelijk: de ToekomstAgenda, Beleidsinformatie Maatschappelijke Ontwikkelingen en strategische onderzoeken vanuit de beleidsafdelingen.

De ToekomstAgenda

De ToekomstAgenda is een instrument van Kennis Zuid-Holland en faciliteert toekomstonderzoek. Dit type onderzoek richt zich op sectordoorsnijdende maatschappelijke thema's die op de lange termijn een mogelijk disruptieve sociale, economische of ruimtelijke ontwikkeling te weeg brengen. Bijlage 2 geeft een overzicht van de afgeronde, lopende en aankomende toekomstonderzoeken. Ook afgeronde onderzoeken zorgen voor een deel van de agenda: het is de bedoeling om kennis te delen en laten doorwerken in beleid. Het gaat daarbij met name om onderzoeken die in de afgelopen twee jaar zijn afgerond.

Beleidsinformatie Maatschappelijke Ontwikkelingen

Beleidsinformatie Maatschappelijke Ontwikkelingen (BMO) is een ander instrument van Kennis Zuid-Holland. Gemene deler bij de onderzoeken van BMO is dat het in alle gevallen om de sociale, economische en demografische context van een thema gaat. BMO levert sociaaleconomische beleidsinformatie, als aanvulling op de sectorale informatie van de beleidsafdelingen volgens het integrale werken. Een overzicht van de BMO onderzoeken is terug te vinden in bijlage 3.

Strategische onderzoeken vanuit de beleidsafdelingen

Strategische onderzoeken vanuit elders in de organisatie vormen het derde onderdeel van de strategische onderzoeksagenda. Kennis Zuid-Holland monitort lange termijn sectoroverstijgende onderzoeken die vanuit de verschillende beleidsvelden/ambities worden (mede)geïnitieerd en/of (mede)gefinancierd. Hieronder vallen bijvoorbeeld onderzoeken uit de lange termijn agenda (LTA) omgevingsbeleid, onderzoeken in het kader van het (rijks) Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) en verkenningen binnen Europese programma's zoals Interreg, LIFE en ESPON. Op deze manier zijn de thema's van onderzoeken die door Kennis Zuid-Holland worden geïnitieerd, afgestemd op de onderzoeken die vanuit elders in de organisatie komen. Zo ontdekken we witte vlekken, voorkomen we dubbelingen en organiseren we zinvolle combinaties. Een overzicht van de strategische onderzoeken vanuit de beleidsafdelingen is te vinden in bijlage 4.

5. Communicatiestrategie

Met de communicatie over Kennis Zuid-Holland willen we bereiken dat beleidsmakers (intern en extern) toegang krijgen tot langetermijn, sectoroverstijgende kennis die zij voor hun werk nodig hebben. Met de communicatie over verschillende kennisproducten willen we de vraag ernaar

vergroten, net als de bewustwording onder beleidsmakers van het belang van kennisontwikkeling.

Kennis Zuid-Holland kiest per jaar enkele thema's waar binnen onze gezamenlijke programmering in 2020-2021 mooie resultaten zijn c.q. worden (lopende onderzoeken) behaald, waar we zichtbaarheid aan willen geven. Deze thema's vormen de basis voor de gezamenlijke communicatieagenda van Kennis Zuid-Holland. Dit betreft geen inhoudelijke keuze. Op deze wijze brengen we focus in de communicatie aan en is Kennis Zuid-Holland zowel binnen als buiten de provinciale organisatie duidelijk herkenbaar. De thema's voor de gezamenlijke communicatieagenda van Kennis Zuid-Holland in 2021 zijn: mobiliteit en inclusiviteit.

6. Financiële aspecten

De door Kennis Zuid-Holland te organiseren analyses, onderzoeken en debatten en doorwerking van de strategische kennisfunctie worden bekostigd binnen de bestaande begroting, onder Maatschappelijke ontwikkelingen 1-2-2.

7. Betrokkenheid Provinciale Staten

Provinciale Staten hebben een Lange termijn onderzoeks- en verkenningenagenda (LTA) ten behoeve van de programmering van het omgevingsbeleid. Via de strategische onderzoeksagenda dragen we bij aan de afstemming tussen de LTA en andere strategische onderzoeken die door de provincie worden geïnitieerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Bijlagen:

Bijlage 1 Programmering Kennis Zuid-Holland 2021

Bijlage 2 Update ToekomstAgenda 2021

Bijlage 3 Overzicht BMO onderzoeken 2021

Bijlage 4 Overzicht strategische onderzoeken beleidsafdelingen 2016-2021